

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 14 (1969), No. 4, 204--[206]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139279>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1969

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZE ŽIVOTA JČMF

Zprávy z poboček

Liberec

V roce 1968 uspořádala pobočka 38 přednášek, 11 besed a seminářů pro řešitele MO a FO, letní školu pro učitele matematiky ZDŠ, dva třídní kursy pro středoškolské profesory a prázdninové soustředění pro studenty středních škol kategorie B matematické a fyzikální olympiády.

Dne 26. února se konala výroční členská schůze, jejímž programem byla jednak volba nového výboru pobočky, jednak zpráva o činnosti a plán práce na další období. Do nového výboru byli zvoleni tito soudruzi: *Stanislav Crha* (předseda), *František Šimek* (jednatel), *Jiří Bečvář* (místopředseda a referent pro matematiku), *Vladimír Hammerschmied* (referent pro fyziku), *Miloš Thoř* (vyučování matematice), *Karel Nejedlý* (vyučování fyzice), *Karel Hnyk* (matematická olympiáda), *Josef Mikulecký* (fyzikální olympiáda), *Jaromír Šedý* (knihovna). Výroční členská schůze také rozhodla, že knihovna pobočky nebude předána jiné instituci.

Organizaci přednáškové činnosti liberecké pobočky lze rozdělit do tří oblastí. Do první oblasti spadají přednášky pořádané pro členy pobočky a organizované sekci pro matematiku jako vědu. Uskutečnily se dne 26. února (Jaroslav Sláma — analogové a číslicové počítače — 37 účastníků), 4. března (M. Fiedler — normy matic a odhady vlastních čísel — 26 účastníků), 18. března (akademik V. Jarník — řetězové zlomky), 8. dubna (Claus Pether Schnorr — o homomorfismu nekontextových jazyků — 21 účastníků), 25. listopadu (Miloš Nekvinda — o numerické kvadratuře — 24 účastníků) a 2. prosince (J. Metelka — o komutativních grupách — 16 účastníků).

Do druhé oblasti činnosti lze zařadit přednášky, které pobočka pořádá ve spolupráci s KÚP a s OPS: 30. ledna přednášel *Jiří Procházka* v Jablonci n. N. o základech algebraických struktur, 2. února *Vlastimil Čech* v Jablonci o relacích na množinách, 21. února *Zbyněk Dlouhý* v Liberci o modernizaci školské matematiky, 28. února *Jan Tichý* v Jablonci o elastických vlastnostech pevných látek, 6. března *Zbyněk Dlouhý* v Liberci o matematické logice, 18. března *Emil Kraemer* o analytické geometrii v Liberci, 20. března opět *Z. Dlouhý* o teorii množin v Liberci, cyklus jeho přednášek ještě pokračoval 3. dubna, 17. a 18. dubna, 22. května a 23. května pro liberecké učitele ZDŠ jako součást přípravy učitelů pro modernizaci školské matematiky. 17. dubna přednášel *Josef Čech* z Brna o optice a o laboratorních cvičeních, 20. listopadu *Karel Hnyk* o geometrii čtyřúhelníka pro profesory středních škol v Liberci, 4. prosince *František Dušek* o modernizaci školské matematiky v Jablonci n. N.

Do třetí oblasti přednáškové činnosti pobočky možno zařadit přednášky pro studenty vysokých škol, středních škol a ostatních zájemců z řad odborné veřejnosti. Jejich cílem je popularizace matematiky vhodnými formami a tématy (např. teorie grafů, polovodiče, Apolloniův problém, teorie relativity aj.). Přednášeli: *J. Brzák*, *M. Krebs*, *J. Šedý*, *L. Šimek*, *F. Šimek*, *Vl. Křeček*, *J. Šrubař*, *Vl. Bruthans*, *St. Crha*, *Vl. Hammerschmied*, *P. Hájiček* a jiní. Přednášky splnily svůj účel a měly průměrně 18 účastníků. V tomto roce jich bylo uspořádáno 15. Kromě přednáškové činnosti uspořádala pobočka letní školy pro učitele matematiky škol I. cyklu, a to odděleně pro učitele 1.—5. postupného ročníku a pro učitele 6.—9. ročníku ZDŠ. První byla přednáška *Karla Hruší* o modernizaci školské matematiky, pak přednášel pracovník metodického oddělení KNV s. *Havlík* o metodickém zpracování učiva 5. postup. ročníku a o používání vhodných pomůcek. Letní škola pro učitele matematiky 6.—9. ročníku ZDŠ měla jako hlavní náplň přednášky týkající se také modernizace vyučování matematice (přednášeli *Z. Dlouhý*, *M. Dlouhá*, *Jan Kopka*, *Jiří Procházka* a *V. Rádl*). Hlavní témata byla doplněna jednak přednáškami metodickými, jednak

exkurzemi (laboratoř elektronového mikroskopu) a zajímavými přednáškami (programování a práce na počítačích — *J. Sláma*).

Pobočka byla také spolupřadatelkou dvou třídních kursů, a to především kursu deskriptivní geometrie pro profesory středních škol Severočeského kraje, jehož cílem byl jednak výběr metodických statí DG (*František Hradecký*), jednak některé partie kinematické geometrie (*Vladimír Křeček*) a metodika učiva o průnicích oblých těles (*Josef Brzák*). V kursu technického kreslení pro profesory odborných středních škol přednášel *Antonín Kučera*. Na začátku prázdnin uspořádala pobočka spolu s KV matematické olympiády soustředění úspěšných řešitelů MO a FO kategorie B ze Severočeského kraje. Soustředění si vytklo za cíl teoreticky prohloubit a procvičit vybrané partie matematiky a fyziky, jejichž aplikace činily žákům v soutěžních úlohách potíže (teorie čísel, stereometrické úlohy), seznámit řešitele se zajímavými partiemi matematiky (matematická logika, teorie grafů) a podnítit zájem o fyziku (kmity, rotace, optická měření). Prázdninová soustředění se v Liberci stávají již tradiční.

Během roku uspořádala pobočka besedy a semináře pro řešitele MO a FO všech kategorií v Liberci, v Jablonci a v České Lípě (celkem 11) a pro žáky 6., 7. a 8. ročníku ZDŠ soutěž Klubu mladých matematiků (organizovanou podobně jako celostátní MO), které se ze 42 devítiiletých libereckého okresu zúčastnilo 26 škol. Tato soutěž je přípravou žáků pro kategorii D matematické olympiády.

František Šimek

Zvolen

V roku 1968 pobočka JČSMF vo Zvolene usporiadala celkom 131 prednášok pre 1556 účastníkov. Z toho v priebehu roka odznelo 22 samostatných prednášok pre členov pobočky, 25 bolo prednesených v rámci letného školenia a 84 v rámci matematickej a fyzikálnej olympiády.

Samostatné prednášky boli prevážne referatívne vedecké, referatívne didaktické, ale aj pôvodné vedecké, ako ukazuje chronologický výčet:

F. Husárik: Súvislé metrické priestory (22. 1., Zvolen), *J. Vanovič* (z Bratislavy): Modernizácia vyučovania na stredných školách (22. 2., B. Bystrica), *D. Lehotský* (z Bratislavy): Analýza výsledkov prijímacích skúšok z fyziky na PF UK (22. 2., B. Bystrica), *D. Palumbiny*: Algebraické štruktúry (26. 2., Zvolen), *T. Klein*: Niektoré problémy z teórie grúp (6. 3., Zvolen), *E. Senko*: Okruhy, telesá, polia (14. 3., Zvolen), *J. Mikulčák* (z Prahy): Užitie spätného projektora vo vyučovaní matematiky (20. 3., Zvolen), *V. Chvál*, *C. Lenárt* (z Košíc): Aplikácie priestorových matíc v kombinatorike a teórii orientovaných grafov (11. 4., Zvolen), *F. Kárteszi* (z Budapešti): Konečné afinné a regulárne hyperbolické roviny (3. 6., Zvolen), *V. Chvál*, *C. Lenárt*: O jednom kombinatorickom probléme z diskretnej geometrie (14. 6., Zvolen), *F. Nožička* (z Prahy): Rôzne súradnicové systémy pozorovateľa z hľadiska teórie relativity (18. 6., B. Bystrica), *F. Nožička*: Simplexová metóda v lineárnom a kvadratickom programovaní (19. 6., Zvolen), *A. Apfelbeck* (z Prahy): O elementárnych problémoch aproximácií (21. 10., Zvolen), *P. Ferko*: Žiacky rozkladný transformátor v učive fyziky (9. 11., B. Bystrica), *P. Ferko*: Moderné prúdy vo vyučovacom procese fyziky na ZDŠ (20. 11., B. Bystrica), *P. Kršňák*: Zhodné zobrazenia a niektoré aplikácie (20. 11., B. Bystrica), *L. Beracková*: Základné pojmy výrokovej logiky (20. 11., B. Bystrica), *P. Ferko*: Problémy vyučovania fyziky na ZDŠ (27. 11., B. Bystrica), *L. Beracková*: O nerovnostiach (12. 12., B. Bystrica), *F. Nožička*: O sčítaní niektorých radov pomocou meromorfných funkcií (13. 12., Zvolen), *F. Nožička*: O jednoznačnosti riešenia úloh lineárneho programovania (14. 12., Zvolen), *A. Štekláč*: O riešení nerovnosti (17. 12., Zvolen).

V dňoch 1.—6. júla 1968 v Brezne naša pobočka v spolupráci KPÚ v B. Bystrici organizovala letné školenie v dvoch súbežných cykloch pre učiteľov matematiky stredných škôl Stredoslovenského kraja, na ktorom boli prednesené cykly prednášok: *L. Frantíková* (z Prešova): Neuchatelský program, *V. Medek* (z Bratislavy): Bourbakiho poňatie analytickej geometrie, *B. Budinský* (z Prahy): Užitie diferenciálneho počtu v geometrii a mechanike, *F. Nožička* (z Prahy): Optima-

lizačné princípy, *K. Lommatzsch* (z Berlína, NDR): Lineárne programovanie, *M. Harant* (zo Žiliny): Prehľad problematiky numerických a štatistických metód, *C. Palaj*: Nomografia. Na školení odznelo celkom 25 prednášok pre 49 účastníkov. Niektoré voľné odpoľudnia účastníci využili na výlety do blízkych Nízkyh Tatier.

Na pomoc žiakom pri riešení úloh MO a FO organizovala pobočka v spolupráci so SKV-MO a SKV-FO v rôznych mestách našej pobočky semináre, z ktorých bolo hlásených 84 prednášok pre 1192 žiakov. Z mnohých učiteľov našej odbočky, ktorí veľa svojho voľného času venujú úspešnému priebehu súťaží MO a FO v našej odbočke, spomeňme dnes *M. Franeka* zo SVŠ v Prievidzi, ktorý v priebehu celého roka viedol pravidelne týždenne semináre pre riešiteľov MO.

Výbor pobočky sa schádzal podľa potreby. Výročnú členskú schôdzu mala pobočka 20. 3. vo Zvolene v rámci celodenného aktívu učiteľov matematiky a fyziky, ktorý zvolal KPÚ v B. Bystrici. Na aktíve bol urobený rozbor stavu výuky matematiky a fyziky v našom kraji a výsledky prieskumov za uplynulý rok. V odpoľudňajších hodinách bola vyššie citovaná prednáška *J. Mikulčáka* a prebehla vlastná schôdza, ktorá zhodnotila prácu za uplynulé obdobie, vytýčila plán ďalšej činnosti a zvolila nový výbor na čele so s. *C. Palajom*.

Tomáš Klein

KONKURS

Rektor Vysoké školy strojn a textiln v Liberci vypisuje konkurs na msto

1 odborného asistenta alebo *docenta*

pro katedru matematiky strojn fakulty.

žadosti doplněné ivotopisem, popisem praxe a doklady o ukonenm vysokoškolským vzdelni zasljte na osobn oddelen rektorátu Vysoké školy strojn a textiln v Liberci, Halkova 6.

Termín pro podn prhlašek — 3 tydn po uveřejnn.

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie. — Ročník 14. — *Vydává*: Jednota československých matematiků a fyziků v Akademii, nakladatelství eskoslovensk akademie věd, Vodičkova 40 Praha 1, Nov Msto. — *Redakce*: FPL ČSAV, Cukrovarnick 10, Praha 6. — *Tiskne*: Státní tiskárna, n. p., závod 5, t. Rud armády 171, Praha 8. — Rozsiruje poštovn novinov služba, objednávky a předplatné prjm PNS — stedn expedice tisku, administrace odborného tisku, Jindrišsk 14, Praha 1. — Lze také objednat u každé pošty nebo doručovatele. Objednávky do zahranii vyřizuje PNS — stedn expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindrišsk 14, Praha 1. Cena jednotlivého výtisku Kčs 3,—, v pedplacen (6 isel ročně) Kčs 18,— (cena pro eskoslovensko). § 3,—; £ 1,5,1 (cena v devizách).

Toto islo vyšlo v srpnu 1969

© Academia, nakladatelství eskoslovensk akademie věd 1969